

УДК 378.1:339.9:005.342

Касич А.О., д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну

СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТІВ У КООРДИНАТАХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Функціональність університетів та вищої освіти в цілому є предметом дискусії науковців, державних службовців, міжнародних експертів. Формування внутрішніх систем забезпечення якості, активізація міжнародної співпраці, мобільність викладачів та студентів – це основні тренди розвитку університетів в останні роки, але ці інноваційні підходи не в повній мірі забезпечують вирішення проблем. Відповідно актуальним завданням є дослідження комплексу проблем, викликів, загроз, з якими стикаються університети і які мають бути взяті за основу розробки стратегій на майбутнє. Існуючі виклики та проблеми розвитку університетів представлено в працях [1, 4].

Університети в багатьох країнах світу в сучасних умовах стикаються з такими основними проблемами:

по-перше, відбувається зміна суспільного сприйняття ролі університетської освіти, коли у молоді існують можливості отримання значних доходів і без диплома, а соціум вимагає, щоб університети демонстрували соціальну цінність;

по-друге, має місце зменшення студентів, які з різних причин обирають навчання в інших країнах;

по-третє, відбувається зміна вимог студентів до знань, які мають надати університети, і це не на користь теоретичних знань, а на користь цифрових навичок, що також стає результатом зміни потреб ринку праці;

по-четверте, бюрократизація процедур вступу, яка призводить до відсіву студентів під час процесу подання заявки.

Серед основних викликів, які існують перед університетами, наприклад Європи, науковці називають: низьку інноваційну та інвестиційну активність регіону, що стало основою розроблення Стратегії «Європа 2020» ще в 2010 році. Стратегія «Європа 2020» закликала не лише до покращення якості освіти та підвищення результативності досліджень, але й до тіснішої міжсекторальної співпраці в галузі досліджень та розробок, включаючи передачу знань та інновації, повне використання ІКТ та забезпечення того, щоб інноваційні ідеї могли бути перетворені на нові продукти та послуги.

Серед основного стратегічного вектора розвитку університетів найчастіше вчені називають розвиток підприємницького потенціалу, що відбувається як за рахунок інтеграції освіти на науки через призму перетворення їх результатів у інновації, які здатні забезпечувати прибуток.

В статті [2] зазначається, що ключовим чинником розвитку підприємницького університету є навчання викладачів підприємництву. Все більша кількість університетів формулюють місію та стратегії через сприяння розвитку підприємництва. Університети можуть мати фінансові ресурси, організаційну структуру та управлінську команду, однак саме орієнтація викладачів на розвиток підприємництва за рахунок поєднання освіти та

науки, їх здатність розвивати самі ці навички у студентів стає основою формування підприємницьких університетів.

Fonseca L. та Salomaa M. наголошують, що університети повинні відігравати провідну роль у розробленні розумної спеціалізації регіонів, у формуванні інноваційної екосистеми регіонів [3].

Відповідно університети повинні активніше підтримувати реальне співробітництво з підприємствами, сприяти розвитку інноваційної екосистеми у регіоні, забезпечувати підтримку молодих талантів через розширення їх можливостей в рамках Європейського простору вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Vaporikar N. Entrepreneurial University Challenges and Critical Success Factors to Thrive. International Journal of Applied Management Theory and Research Volume 4. Issue 1. 2022. doi: [10.4018/IJAMTR.300347](https://doi.org/10.4018/IJAMTR.300347).
2. Bezanilla M. J., García-Olalla A., Paños-Castro J., Arruti A. Developing the Entrepreneurial University: Factors of Influence. Sustainability, 2020, 12(3), 842; <https://doi.org/10.3390/su12030842>.
3. Fonseca L., Salomaa M. Entrepreneurial Universities and Regional Innovation: Matching Smart Specialisation Strategies to Regional Needs? In book: Examining the Role of Entrepreneurial Universities in Regional Development. 2020. [10.4018/978-1-7998-0174-0.ch014](https://doi.org/10.4018/978-1-7998-0174-0.ch014).
4. Garcia J., Alvado A., Sorribes J., Boyra J. The Challenges of Higher Education and its Contribution to Sustainable Development. Higher Education Research. Vol. 7, No. 1, 2022, pp. 1-9. doi: 10.11648/j.her.20220701.11.